

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre	12 „ (6 „)
Negyedévre	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám	8 fillér (4 kr.)
Vidékre	10 fillér (5 kr.)

Megjelenik minden nap
korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1906.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA,

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSEG

és

KIADÓHIVATAL

Deák Ferenc-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA

Négyeszdög centiméterenként 8 fillér.

Írók és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Hétfő, február 12.

Ismét a félremagyarítás.

Írta: Kossuth Ferenc.

Rossz szolgálatot tettek hazájuknak azok, akik a vezérő bizottság felterjesztését félremagyarították.

E felterjesztés valódi értelmét a félreértéssel vagy félremagyarítással szemben megállapítottam már. Mint a vezérő bizottság elnöke természetesen tudom, hogy mi volt a szándék; és tudom azt is, hogy mit terjesztettünk elő; tehát tudom mi a memorandum valódi értelme.

E felett nem is vitatkozom olyanokkal, akik ezt nem tudják; de igenis állítom, hogy a memorandumból a tényleges szándék volt csak kiolvasható és semmi más; amit belemagyarítottak, azt a memorandum egyetlen egy szava sem igazolja, sőt egyetlen egy szavát sem lehet félreérteni. Aki félreértette az félreérténi akarta és nincs vakabb annál, ki semmi esetre sem akar látni.

Ugy látszik, hogy a következő képezte a félremagyarítás ürügyét: „A koalíció munkaprogramjának katonai részét is kifejezetten fenntartjuk, . . . függővé tesszük ezt a követelést a nemzet újabb akaratnyilvánításától, melyet a kellő alapon előkészíteni a kormánynak sürgős feladata lesz.”

Igenis, a katonai részt is fenntartjuk, mint minden mást, mert fegyverszünetet ajánlottunk azzal, hogy a király is, a nemzet is, tartsa fenn a fegyverszünet alatt minden elvi álláspontját.

A követelést tesszük függővé a nemzet újabb akaratnyilvánításától nem pedig a királyi felfogást az ő felségi jogától.

E mondásnak magyarul nincs értelme, mint az, hogy a követelés folytatását függővé tesszük az említett akaratnyilvánításától. Vagyis a fegyverszünet lejáta után, (amely lejáratnak idejét az új választások ideje állapította volna természetesen meg) a nemzet elhatározta volna, hogy akarja-e a követelést folytatni vagy nem.

Csak ily értelemben lehet a követelést függővé tenni a nemzet újabb akaratnyilvánításától; és csak ily értelemben van e mondatnak értelme magyarul.

Az egész mondatban a királyi felfogás a felségjogokról még csak megemlíti sincs.

Kérek tehát egy más mondatot, amelyből ki lehetne magyarítani azt, amivel az ország kárán örvendő meghusították a fegyverszünetet, melynek tartama alatt végleges béke is jöhetett volna létre; ha pedig nem jött volna létre, ez esetben a nemzet maga határozott volna nemzeti életének e komoly percében sorsa felett.

Azt hittem, hogy talán egy más mondatból igyekeznek kimagyarítani elyant, ami senki eszéágában sem volt, talán abból a mondatból, hogy: »beleegyeztünk ebbe a halasztásba, mert tiszteletben tartjuk ő felségének nyilvánvaló kétélyeit az ily irányban megnyilvánult nemzeti akarat teljessége iránt.«

Azt hittem, hogy ebből akarják kifaragni azt, hogy ha a felségnek nem lehet többé kétélye a megnyilvánult nemzeti akarat teljessége iránt, akkor ezt neki el is kell fogadni.

Le mondás arra való volt, hogy fedezze a koronát és elfedje az ő álláspontjának abszolutisztikus voltát az alkotmányos felfogás leplevel; továbbá egy esetleges aranyhíd volt számára majd későbbre, akkorára, ha utalán a fegyverszünet alatt, megszűnővén ellenséges befolyások alatt állni, a király meggyőződött volna arról, hogy a nemzet igaza

nemcsak nem támadja, de védi az ő dinasztikus érdekeit.

Egyébiránt mi mondtuk és nem a király mondta, hogy neki kétélyei vannak; senki sem kívánta, hogy a király ezt a feltevésünket megerősítse vagy letagadja, azonban e mondatban sincs egy szóval sem megemlítve az, hogy ha pedig a nemzeti akarat teljessége majd megnyilvánul, akkor a király ezt elfogadni tartozik,

Tényleg tehát a visszautasítás oka, ha a világgá kürtölt ok volt a valódi ok, nem volt más, mint képzelt ok.

Igenis, az ok, képzelt volt; de a tény valódi marad; e valódi tény pedig az a visszautasítás, mely azt a felterjesztést érte, amely bár minden elvi álláspontot fentartott (és nem kívánta a király elvi álláspontjának feladását sem) gyakorlatilag számolt a felség álláspontjával és elment a lehetőség legszélsőbb határáig azon az uton, hogy fegyverszünet jöjjön létre, mielőtt tényleg bekövetkezik az a nap, amelyen túl már csak mint győző vagy legyőzött térhet vissza az egyik fél, de többé mint a másik féllel összeforrt nem; mert az a küzdelem, amely most következne; mélysegesen aláásta a dinasztikus érzést a magyar nemzetben, ahol pedig ezen érzés mélysége a királyi szék legbiztosabb talaját képezte eddig.

Ilyen küzdelemben bocsátkozni a korona legkomolyabb országával, midőn ezt el lehetett volna kerülni a felajánlt fegyverszünet elfogadásával, mely fegyverszünet alatt az alkotmányos tényezők szabályozott működése helyreállt volna és alkalom és lehetőség nyílt volna a tisztességes béke végleges megkötésére (mert csak ilyen béke lehet végleges és valódi) — ez a felfogás, megvallom, hogy érthetetlen marad előttem!

Nem is tudom ezt összeegyeztetni pszichologiai azzal az érzellemmel és azzal a gondolatmenettel, amely nem lehet, hogy ne legyen egy hetvenöt éves uralkodó érzelme és gondolatmenete, ha mások békében hagyják lelkületét a maga természetes utján járni; mert legyen bár a halandó ember koldus vagy király, élete végén a nyugalmat kell hogy óhajtsa, s midőn ezt neki lojalis, becsületes emberek felkínálják, nem természetes az, hogy ezt minden látható vagy elképzelhető ok nélkül visszautasítsa.

A király öreg; a nemzet bár ezer éves, még fiatal.

Hála a gondviselésnek a magyar nem tartozik az elagott nemzetek közé.

Mélyen tud még érezni s a hazafiaság a magyarnál nem gúnynev mint némely más nemzetnél, hanem a legnagyobb erkölcsi dísz. A hazafiaság, a lelkesedés nagy tettekre és nagy áldozatokra serkenti a nemzetet.

E kettő nevében tud szenvedni a magyar, de tud győzni is!

Ünnep a Nemzeti kaszinóban.

A párbaj ellen.

A kolozsvári Nemzeti Kaszinó közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 12.

Kettős ünnepet ült tegnap a kolozsvári Nemzeti Kaszinó. Tíz esztendősen fenállását ülte meg s egyuttal lelkesedéssel ünnepelte 10 éves elnöki jubileumát Fekete Gábor kir. táblai elnöknek, mint a kaszinó elnökének. Tíz esztendősen mult minden sikere, fenállásának ereje és értéke a kaszinónak fűződik hozzá a szeretetben és tiszteletben évről-évre mind jobban körülvett elnökhöz Fekete Gáborhoz. Mondhatni Kolozsvár intelligens tár-

sadalmának, mely csaknem teljes számban képviselve van a kaszinóban, emelkedő erkölcsi értéke, a társadalmi élet elevenebb fejlődése elvitáztatlanul hozzá van forrva Fekete Gábor nevéhez, a ki a maga nemében páratlan egyszerűségével és önzetlennel, de mindig pontos, figyelmes munkásságával nemcsak mint vezető, mint magas társadalmi állású férfi, hanem mint ember egyéniségével is életet öntött és önt a társadalomban. Az ő nagy szerénységével bizonyára nem fogja szívesen venni, hogy hirlapilag foglalkozunk vele, mint a hogy nem akarta beleegyezését adni ahhoz, hogy ünnepeljék, hogy kifejezzék iránta érzett tiszteletüket a kaszinó tagjai s csak erős ellenállás után tudták beleegyezését nyerni ahhoz, hogy arcképét feltehessék 10 évi elnöki jubiliuma emlékére a kaszinó falára.

Másik nevezetesebb mozzanata az volt a kaszinó közgyűlésének, hogy négy évi pihentetés után újból felelevenítették egy párbaj ellenes akció megindítását, melyet határozatilag meg is valósítottak olyan formán, hogy egy becsületbírósgot létesítettek a kaszinó tagjai köréből.

A gyűlésről egyébként tudósításunk a következő:

Délután 4 órakor nyitotta meg Fekete Gábor elnök a közgyűlést a Bánffy-palota nagytermét teljeseen megtöltött tagok előtt.

Megnyitójában előadta, hogy a kaszinó tíz év óta, 1896 május 21. óta, bár a politikával nem foglalkozott, de a nemzeti érdekeknek mindig s a társadalmi tisztességnek mindig védője volt. Érdekes megnyitói végén felhívta a tagokat, hogy minél nagyobb számban lépjenek be a Kolozsvárt is szívesen bontott Magyar Iparvédő egyület tagjai sorába. A felhívásnak meg is volt a fogantatja, mert a jelenlévő tagok csaknem teljes számban aláírták az egyület szétbontását gyűjtőíveit.

Jekey Dániel kidolgozott titkári jelentése szerint a kaszinó tagjainak száma jelenleg 332. Belépett a mult évben 30, kilépett 19 tag, köztük a két bukott kormányparti képviselőjelölt is Hegedűs és br. Felitzsch.

Vagyonai viszonyai az együletnek kiszolídának.

A jelenleg 14583 koronával dolgozó költségvetés keretében megvan a törekvés, hogy a könyvtárhoz fűződő igények lehető kielégítést találjanak, másfelől gondoskodnak a villamos világítás s egyidejűleg a szellőztetés évek óta tartó fontos kérdésének teljes ésszerűsítéséről is.

A könyvtárban 1582 mű van, melyből 256 folyóirat. A könyvtárt 98 tag használta. A kaszinó mérlege 1905. évből: Pénztári maradvány 1904

év végén	893 k 08 f
Bevétel 1905. év végén ..	14308 k 22 f
Összes bevétel	25201 k 40 f
1905. évi kiadás	24439 k 75 f
Pénztári készlet 1905 év végén	761 k 65 f

Dr. Menyhart Gáspár terjesztette végül elő indítványát a párbajról. Élénk színekkel festette a párbaj hátrányait mint egy, a középkorból ránszakadt barbár szokást. Valahányszor — ugymond — egy szerencsétlen kimeneteli párbaj történt felzúdult az egész közvélemény, hogy eltöröljék, de mindanyiszor csak szalma tűz volt.

Első volt az országban a Kaszinó között a kolozsvári Nemzeti Kaszinó mely két évvel ezelőtt első álláspontot foglalt el, de gyakorlatilag nem tudta keresztülvinni akaratát várva az akkor megalakulóban levő országos párbaj ellenes szövetség határozataira. Ajánlja az orsz. párbaj ellenes szövetség alapszabályait elfogadásra.

Boros György ugy akarja keresztülvinni, hogy szigorú kötelessége legyen minden tagnak minden kihívást a becsület bíróság elé vinni. Kossuthy Ignác dr. Kerner ny. honv. alezredes és Gál Jenő táblai tanács elnök szólnak elene a közgyűlés általános többségének helyben hagyásával az indítványának, mert akkor a tartalékos tisztek a katonai szabályok értelmében kénytelenek lennének megvárni a tagságtól valamint Gál Jenő szerint vannak oly sérétek melyet még a becsület bíróság elé sem visz szívesen az ember.

Az indítványt ezek szerint elvetették s elfogadták egy becsület bíróság alakítását melyet mindenki saját akarata szerint vehet igénybe lovagias ügyeknél. A választásokat a következőképp ejtették meg.

Egyhangulag elnök maradt: Fekete Gábor. Alelnökök: dr. Farkas Lajos, Dobál Antal. Igazgató: Gyöngyössi Béla. Jogtanácsos: Molnár Sándor. Titkárok: dr. Jekey Dániel, Gross József. Pénztárőr: dr. Novák István. Gazda: dr. Rohonczy Lajos. Könyvtárőr: Gálffy Lőrinc. Választmányi tagok: dr. Bartók György, Ferencz József, Gál Jenő, dr. Gámán Béla, Hory Béla, Lázár Aurél, dr. Scheitz Vilmos, Tanács József, dr. Akontz Károly, Filep Gábor, Szekula Ákos. Becsület-bírósg: Boeskor Mihály, Dávid Endre, Dobál Antal, dr. Farkas Lajos, dr. Gidófalvy István, Gyöngyössi Béla, dr. Haller Károly, Herczegh Lajos, Hory Béla, dr. Jekey Dániel, Kerner Miklós, Kunez Elek, dr. Lukács Adolf, dr. Kossuthy Ignác, dr. Menyhart Gáspár, Merza Lajos, dr. Szabó Dénes, Szvacsina Géza, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Pap István, Stuckheil Gyula, Sándor József, Tanács József, dr. Udránszky László.

Szép jelenet következett ezután. Dávid Endre postatanácsos fejezte ki a közgyűlés illetve a Kaszinó tagjainak tiszteletét és szeretetét Fekete Gábor elnökkel szemben s elmondotta, hogy Kovács László jeles festőművészszel megfestették arcképét, melyet ajánl, hogy a nagyteremben díszes helyen helyezzenek el. Fekete Gábor megköszöni ugyan a figyelmet és nem szerénységből, hanem mert elmeivel felfogásával és egész lényével ellenkezik az, hogy élő, fungáló elnök arcképe a falon függjön, kéri hogy térjenek el a szándékuktól. De végül is engednie kellett a közönségnek és behozták a képet. Remekül sikerült olaj festmény, mely díszmagyarban ábrázolja Fekete Gábor. A képet nyomban felfüggesztették. A gyűlés ezután az elnök életével véget ért.

Mikor lesznek a zsuki versenyei.

Az Erdélyi Falkavadász Társaság közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 12.

Az Erdélyi Falkavadász Társaság tegnap délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a társaság elnöke gróf Bánffy György elnöklété alatt. Jelen voltak: ifj. br. Wesselényi Miklósné, br. Bánffy Ernő, gr. Teleki Arthur, Szereday Aladár, Barscsay Tamás, gr. Teleki Ferenc, báró Bánffy Miklós, gr. Mikes Kelemen, gr. Teleki Ádám, ifj. br. Wesselényi Miklós, br. Nopcsa Elek, gr. Beldi György, br. Wesselényi István, Rónay Elemér, gr. Bethlen Ádám, br. Huszár Pál, gr. Haller Jenő, br. Bornemissza Elemér, gr. Beldi Kálmán és a 35-ik tüzezerred részéről Noszkó százados.

Gróf Bánffy György megnyitván a gyűlést, állását, mivel mandátuma lejárt, a társaság rendelkezésére bocsátja. Báró Bánffy Ernő mint korelnök a társulat nevében köszönetet mondott a lefolyt cikluson teljesített működéséért s midőn biztosítja, hogy a bizalom iránta a társulat részéről oly nagy, hogy önmagát tiszteli meg a társulat azzal, midőn az elnökség feletti szavazást egyáltalán nem óhajt, hanem felkéri az elnököt nem annyira a megtisztelő tisztség elfoglalására mint annak folytatására.

Gróf Bánffy György engedve a közönségnek, általános éljenzés között az elnöki széket újból elfoglalja s a jegyzőkönyv hitelesítésre gróf Mikes Kelemen és báró Bornemissza Elemér tagekat kéri föl. Azután gróf Teleki Ádám falkanagy olvassa fel évi jelentését, melyből örömmel konstatallják, hogy a társaság életében nemcsak stagnálás nem állott be, hanem célja: az erdélyi lötenyészés érdeke lépésről-lépésre előrehalad. Az érdekes és gondosan megszerkesztett jelentésből kitetszőleg a mult évi falkavadászaton öt hölgy és 57 ur vett felváltva részt és a falkavadász-

szakot okt. 16-tól december 11 ig szakadatlanul tartottak.

Kiel, ha nem is volt, de mindenesetre kielégítő, mivel a vadászatok alatt 22 Kielet jelentettek be. A falkaállomány kitünő kondícióban van. Összesen 120 kutya és a létszámot egyelőre nagyobbítani feleslegesnek tartja.

A falkanagynak buzgó működéséért az elnök a társaság nevében köszönetet mond.

Br. Bánffy Ernő pénztárnok jelentése szerint a társulat anyagi viszonyai rendezetnek mondhatók.

A mult évi költségvetés szerint 20 ezer korona kiadással szemben 21 ezer korona bevétel irányoz elő s mivel a tételek realis voltáról a társulat meggyőződés szerzett, a költségvetést elfogadja.

Az alapszabályok szerint kilépő hét választmányi tag helyére br. Bánffy Albert, br. Kemény Kálmán, gr. Mikes Zsigmond, gr. Mikes Ármán, gr. Mikes Kelemen, gróf Teleki Géza és gr. Teleki Ferenc választattak be. A folyó évre számvizsgálóknak felkértettek gr. Mikes Kelemen és gr. Teleki Ádám egyhangu határozattal.

A versenyeket rendező bizottság elnöke lett ifj. br. Wesselényi Miklós. Tagjai: br. Bánffy Endre, gr. Bethlen István, br. Bornemissza Elemér, gr. Mikes Ármán, gr. Teleki Arthur és gr. Teleki Ferenc. A közgyűlés ezután határozatilag kimondja, hogy ezentul a társulat gazdája csak az lehet, ki a szezonban a zsuki telepen lakik. A gardai tisztre ez évre ifj. gr. Beldi Kálmán kéri fel, aki azt elfogadja.

Jobb házi ügy elintézése után határozatilag kimondták, hogy az évi falkavadászatokot október 15-én kezdik meg.

A közgyűlést megelőzőleg a verseny rendező bizottság tartotta meg ülését, melynek egyedüli tárgyát a folyó évi zsuki löversenyek propagációjának egybeállítását képezte és melynek jogérvényre emelkedése előtt természetesen a Magyar Lovar-Egylet jóváhagyását kell kinyerje a társulat. Határozatilag kimondták, hogy a rendes évi löversenyeket szeptember 30., október 7. és 14. napjain fogják rendezni.

A gyűlések délután fél 4 órakor értek véget.

UJDONSÁGOK.

A monostori gyilkosság halottja.

Kolozsvár, febr. 12.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a kegyetlen gyilkosságról melyet két éretlen suhane követett el Monostoron az éjszaka homályában agyonverve sógorukat Dé Lajos napszámot. A szerencsétlen 33 éves ember reggelre a Karolina kórház sebészeti klinikáján koponyarepedés következtében bele halt sebébe. A két gyilkos Szabados Samu és Szabados Lajos 16-18 éves testvérek mint a mai vizsgálat kiderítette, nemcsak dorongokkal ütötték az áldozatot, hanem előzőleg vasvillával és vaslapáttal.

A tulajdonképpeni halál egy vasvilla szurás után szem fölött és egy hatalmas ütés a vaslapáttal, mely a felső koponya csontot behasította, okozta. A gyilkosokat, mint megirtuk, még az éjszaka folyamán elfogták. Törődelmesen bevallották mindent. Fejletlen testi, gyerek arcu suhanc mind a kettő és sógorukkal már rég óta rossz viszonyban élnek, mert Dé Lajos több ízben illetlenül támadta meg édes apjakat.

Mikor a gyilkosság történt Dé ismét ittas volt és bevérte aposa alakát, mire a két fia kirohant s előbb vaslapáttal és vasvillával a földre ütötték, azután pedig dorongokat hozva elő, verték addig, míg úgy szólván lélek volt benne. Akkor pedig, mint bevalják, hogy a vér ne legyen a ház előtt, a hullát a Szamospartra vonszolták. Tetüket később fontolóra véve, gyorsan a mentőket értesítették és akkor, midőn a mozgósított rendőrfőrajart elfogta őket, állítólag épen jelentkezni akartak a rendőrség és a belváros felé tartottak. A rendőrség a gyilkosokat letartóztatta és ma délelőtt kíséri át az ügyészség fogházába

